

Les 10: Verliefd en verkering

Lesoverzicht

Lesdoelen:

- Kinderen kennen het onderscheid tussen vriendschap en verliefdheid.
- Kinderen zijn zich ervan bewust dat verliefdheid prettige maar ook onprettige gevoelens met zich mee kan brengen.
- Kinderen kunnen op verschillende manieren kenbaar maken dat ze iets speciaals voor een ander voelen of verliefd zijn op de ander.
- Kinderen weten dat je verliefd kan worden op iemand van het andere en hetzelfde geslacht, iemand met een andere cultuur/religieuze achtergrond, iemand met een lichamelijke beperking.
- Kinderen weten dat in Nederland discriminatie op basis van religie/seksuele oriëntatie/ lichamelijke beperking verboden is.
- Kinderen weten wat de gevolgen zijn van homonegatief gedrag of discriminatie op grond van seksuele voorkeur.
- Kinderen weten wat ze kunnen doen als zich in hun omgeving situaties voordoen van homonegatief gedrag.

Benodigheden:

- Basis
 - Kopieerblad 23 (situaties) (per 5 subgroepen een kopie)
 - Kopieerblad 24 (vouwspelletje)(voor ieder kind)
- Extra/verdiepend
 - Kopieerblad 24 (vouwspelletje)(voor ieder kind)
 - Blanco A4 papier (voor ieder kind)

Filmpjes:

Aflevering *Huisje Boompje Beestje: Verliefd!*

Werkvormen:

Basis

→ 10.1 Vriendschap en verliefdheid

Reflectie
Klassikaal
⌚ 15 min

→ 10.2 Vlinders in mijn buik!

Gesprek
Klassikaal (digi)
⌚ 30 min ▶

→ 10.3 Ik ben verliefd!

Uitbeelden
Subgroepen
⌚ 20 min

→ 10.4 Wat zou jij doen... ?

Reflectie
Subgroepen (digi)
⌚ 30 min ▶

Extra/verdiepend

→ 10.5 Verliefd op een jongen!

Reflectie
Subgroepen
⌚ 20 min

→ 10.6 Liefdesgedicht

Creatieve activiteit
Individueel
⌚ 30 min

Kinderboeken:

Ben jij ook op mij? Sanderijn van der Doef, Ploegsma, Amsterdam, 2011.

Het puberboek. Sanderijn van der Doef, Ploegsma, 2008.

Seks hoe voelt dat, Kolet Janssen, Davidsfonds, 2011.

Seks en zo. Robie H. Harris, Gottmer Uitgevers Groep, 2010.

Liefde en vriendschap. Oscar Brenifer, 2011.

Lesinstructie

Vandaag gaan we praten over het verschil tussen vriendschap en verliefd zijn en hoe je kunt laten merken dat je verliefd bent of de ander heel speciaal vindt. Dat kan soms namelijk best moeilijk zijn, omdat je bijvoorbeeld verlegen bent of omdat je niet zeker weet of de ander jou ook leuk vindt. Of misschien is iemand anders wel jaloers als jij meer tijd met iemand door wilt brengen. Overigens hoeft je een ander niet te vertellen dat je hem/haar leuk vindt, alleen omdat we hier vandaag over praten. De keuze is aan jou. Vandaag gaan we alleen kijken naar manieren waarop je dit zou kunnen doen. Op elk moment in de les mag je 'pas' roepen, als je een vraag niet wilt beantwoorden of ergens niet aan mee wilt doen.

- Begin de les met de vraag:
 - Hoe kan je een ander laten merken dat je hem of haar leuk vindt (bijvoorbeeld: knipogen, dicht tegen iemand aan staan, een grapje met iemand maken, iets liefs tegen iemand zeggen)?
 - Wie zou dit uit willen beelden?

Werkvorm

10.1 Vriendschap en verliefdheid

- Teken op het bord twee cirkels die gedeeltelijk door elkaar lopen.
- Zet in de ene cirkel 'verliefdheid' en in de andere cirkel 'vriendschap'. Leg uit dat in het middenstuk - daar waar de twee cirkels overlappen - woorden komen te staan die betrekking hebben op vriendschap en verliefdheid.
- De kinderen mogen woorden roepen die ze bij één of beide cirkels vinden passen. Woorden die te maken hebben met gevoelens, gedrag, enzovoort. Schrijf de woorden die de kinderen noemen in de juiste cirkel. Hoort het woord bij zowel vriendschap als verliefdheid, schrijf het dan in het gedeelte waar beide cirkels elkaar kruisen.
- Praat in de klas met kinderen over verliefde gevoelens. Stel vragen als:
 - Is het voor jullie duidelijk waar de verschillen en overeenkomsten liggen tussen vriendschap en verliefdheid?
 - Wat is er prettig en/of onprettig aan verliefd zijn op iemand die je regelmatig ziet (op school, sport, in de buurt, e.d.)?
 - Laat je het altijd merken als je verliefd bent?
 - Wanneer wel/niet?
- Het moet duidelijk worden dat vriendschap en verliefdheid een aantal overeenkomsten hebben, maar ook verschillen. Zo voel je bij verliefdheid iets heel speciaals voor iemand en wil je andere dingen doen dan in een vriendschap.
- Vertel dat kinderen in deze leeftijdsfase opeens verliefd kunnen worden op iemand in de klas, dat ze plotseling gaan blozen, graag naar de ander kijken e.d. en dat dit best ongemakkelijk kan voelen.
- "Soms ben je verliefd en ben je daar verward over, bijvoorbeeld omdat je eigenlijk van je ouders niet verliefd mag worden op iemand van hetzelfde geslacht, een andere cultuur, e.d. Of omdat je niet wilt dat vriendinnen het weten omdat ze je anders gaan pesten. Uit angst dat je ouders of vriendinnen het merken, probeer je dan je gevoelens te onderdrukken of niets te laten merken. Dat is best lastig."

10.2 Vlinders in mijn buik!

- Bekijk met de kinderen de tweede aflevering van *Het liefdesplein*. Deze aflevering gaat over Leyla en Joey. Zij zijn verliefd op elkaar en krijgen uiteindelijk verking (📺 51) (14:49 minuten).
- Voor de nabespreking kun je gebruikmaken van onderstaande vragen:
 - Wat vindt Joey van Leyla?
 - Wat vindt Leyla van Joey?
 - Zijn zij verliefd op elkaar of zijn ze vrienden? Hoe merk je dat?
 - Hoe laat Leyla aan Joey merken dat ze hem leuk vindt? Vindt ze dat moeilijk?
 - Hoe laat Joey aan Leyla merken dat hij haar leuk vindt? Vindt hij dat moeilijk?
 - Hoe vraagt Leyla verking aan Joey?

- Zijn er nog andere manieren waarop je een ander verkering kan vragen?
- Is het makkelijker om iemand via internet of sms om verkering te vragen? Waarom wel/niet?
Toelichting: Op internet durven jongens en meisjes meer en andere dingen tegen elkaar te zeggen dan wanneer ze elkaar in het echt ontmoeten.
- Wat doe je samen als je verkering hebt?
- Moet je zoemen met iemand als je verkering hebt? Waarom wel/niet?
- Kunnen jongens ook verliefd zijn op jongens? Wat vinden jullie daarvan?
- Is het mogelijk dat een meisje verliefd wordt op een ander meisje? Wat vinden jullie daarvan?
- Kan je ook verliefd worden op iemand van een andere cultuur? Wat vinden jullie daarvan?

10.3 Ik ben verliefd!

- Ga met de kinderen een gesprek aan over hoe je kan laten merken dat je verliefd bent op een ander of hem/haar heel speciaal vindt. Bespreek of jongens dat op een andere manier doen dan meisjes.
- Knip van het kopieerblad (☞ 23) de kaarten met de verschillende situatieschetsen uit. Deel de klas op in groepjes van vier (zo mogelijk met jongens en meisjes door elkaar) en geef ieder groepje een kaart met een situatieomschrijving.
- Laat ze samen bespreken hoe de ander zou kunnen handelen of reageren in een dergelijke situatie.
- Laat elk groepje een reactie uitbeelden voor de klas. Dit is natuurlijk niet verplicht.

Tip:

Bespreek voorafgaand aan de toneelstukjes dat het hier gaat om fictie. Wat er in de toneelstukjes gebeurt, is niet de werkelijkheid. Zorg ervoor dat elk groepje na het toneelstuk duidelijk uit zijn rol kan stappen zodat er later op het schoolplein geen grapjes of opmerkingen worden gemaakt over de toneelstukjes.

- Nabespreking:
 - Hoe laten jongens aan meisjes merken dat ze verliefd zijn?
 - Hoe laten meisjes aan jongens merken dat ze verliefd zijn?
 - Zijn er verschillen en overeenkomsten?
 - Welke vormen van contact zoeken door jongens vinden meisjes leuk ?
 - Welke vormen van contact zoeken door meisjes vinden jongens leuk? (de jongens en meisjes in de klas kunnen nu zelf zien of hun eigen suggesties aanslaan bij het andere geslacht).
 - Laat je het altijd merken als je een ander leuk vindt? Wanneer wel/niet?
 - Is het normaal dat als je naar de middelbare school gaat, je nog niet verliefd bent geweest of nog geen verkering hebt gehad?
 - Wanneer is een verkering niet meer leuk?
 - Hoe maak je een verkering uit? (schrijf twee kolommen op het bord en brainstorm over 'KWETSENDE' en 'RESPECTVOLLE' manieren om een verkering uit te maken).

Tip:

Besteed voldoende aandacht aan kwetsende en respectvolle manieren waarop je een verkering uit kan maken. Een verkering uitmaken is nooit leuk. Zorg ervoor dat er voldoende manieren worden genoemd hoe je een verkering op een goede manier uit kan maken.

10.4 Wat zou jij doen... ?

Als u geen digibord heeft, kunt u gebruikmaken van de werkvorm 'Verliefd op een jongen', die te vinden is onder de extra werkvormen.

- “We gaan nu kijken naar een aflevering van ‘Wat zou jij doen... ? In deze aflevering delen Amber (15 jaar) en Tom (14 jaar) hun ervaringen met hun eigen homoseksuele gevoelens en hoe ze het aan anderen hebben verteld. Tevens geven kinderen in de studio met verschillende culturele achtergronden hun mening over homoseksualiteit en wordt er gesproken over het feit dat homoseksualiteit wordt geaccepteerd in Nederland. Hierdoor is het ook zeker een geschikt filmpje voor multiculturele klassen. Attentie: in deze aflevering komen scheldwoorden voor (☞ 52) (15:42 minuten).
- Bespreek de aflevering klassikaal aan de hand van de volgende vragen:
 - Hoe heeft Amber aan haar moeder verteld dat ze lesbisch is?
 - Hoe vond ze het om dat te vertellen?
 - Wat vindt haar moeder ervan dat ze lesbisch is?
 - Wat vinden Ambers' vriendinnen ervan dat ze lesbisch is?
 - Hoe voelt het voor Tom als mensen hem uitschelden of pesten omdat hij homo is?
- Het vouwspelletje (bron: *Lespakket Hand in Hand*, COC Haaglanden): Leg uit dat we nu een aantal vragen gaan beantwoorden, met behulp van een zelfgemaakt vouwspelletje. Hierbij is het belangrijk elkaars mening te respecteren. Dit vouwspelletje kunnen ze om hun vingers doen. Als ze met hun vingers heen en weer knippen, gaat het spelletje open en dicht. Elke keer dat ze dit doen, wordt er een nummer of een cijfer zichtbaar. Hieronder staat een vraag. De kinderen beantwoorden deze vragen in groepjes van twee.
- Deel de kinderen op in tweetallen. Laat de kinderen het vouwspelletje met de vragen vouwen met behulp van de lijnen en de vouwinstructies op het kopieerblad (☞ 24). Mochten kinderen hier moeite mee hebben, dan kunt u het vouwen ook stap voor stap klassikaal laten doen. Het is voor u als leerkracht raadzaam om een of twee proefexemplaren te vouwen.
- De kinderen spelen vervolgens het vragenspel door om beurten een cijfer uit te kiezen en een vraag te beantwoorden. Laat de kinderen de gegeven antwoorden met elkaar bespreken. Denken ze er hetzelfde over of verschillen ze van mening? Na een paar minuten schuift een van de twee kinderen een plaatsje op naar rechts en doet dat kind het spelletje met een nieuwe partner.
- Bespreek de vragen klassikaal na en stel vragen als:
 - Konden jullie het met elkaar eens worden?
 - Waar lagen de meningsverschillen?
- Probeer de kinderen met een verschillende mening op een respectvolle manier met elkaar te laten discussiëren. Probeer alle standpunten evenveel aan bod te laten komen.
- Laat de leerlingen de spelletjes mee naar huis nemen en stel voor dat ze het spelletje thuis nog eens doen met hun ouders, broers, zusjes.

Tip:

In sommige culturen of religies wordt homoseksualiteit niet toegestaan. Soms krijgen kinderen van huis uit mee dat het abnormaal en zondig is om als jongen verliefd te zijn op een jongen en als meisje verliefd te zijn op een meisje. In Nederland is dit wel geaccepteerd. Belangrijk is daarom om duidelijk te maken dat je het weliswaar niet eens hoeft te zijn met elkaars opvatting, maar dat je wel respect moet opbrengen voor de mening van een ander. Los daarvan zijn respectloze opmerkingen over homoseksualiteit natuurlijk onacceptabel.

Tip:

Veel homoseksuele jongeren zijn als kind gepest vanwege hun homoseksuele geaardheid. Geef informatie aan de kinderen wat de gevolgen kunnen zijn van homonegatief gedrag (je alleen voelen, jezelf niets waard vinden). Maak duidelijk aan kinderen dat ze hier zelf ook iets tegen kunnen doen. Bijvoorbeeld een klasgenoot aanspreken die een ander uitscheldt voor homo. De leerkracht kan hier gedragsregels over opstellen.

Afsluiting

“Verliefdheid is leuk, maar soms ook lastig. Sommige kinderen hebben al verkering, maar laat je niet opjagen door stoere verhalen. Of je verkering wilt, bepaal je zelf. Net als hoe ver en hoe lang je met iemand wilt gaan. Neem rustig de tijd voor de gevoelens van verliefdheid en verkering. De rest komt later vanzelf.”

Extra/verdiepend

10.5 Verliefd op een jongen!

Deze activiteit is een vervanging van de digiles ‘Wat zou jij doen...?’ maar kan ook als extra les gebruikt worden.

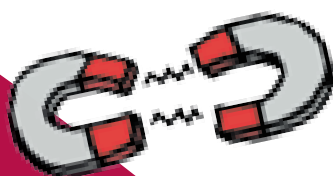
- Lees het volgende verhaal voor en laat de kinderen aan het eind van het verhaal raden of dit verhaal wordt verteld door een jongen of een meisje.

“Het begon 2 maanden geleden na de herfstvakantie. Er kwam een nieuwe jongen bij ons in de klas. Toen hij de klas binnen kwam lopen, schrok ik en kreeg ik vlinders in mijn buik. Hij heeft bruin haar, hele mooie bruine ogen en hij kan heel goed tekenen. Ik zit naast hem in de klas en merk dat ik het altijd warm krijg als hij tegen mij praat.”

- Stel na het verhaal de volgende vragen:
 - Wordt dit verhaal verteld door een jongen of een meisje? Waarom?
- Vertel dat dit verhaal wordt verteld door een jongen die verliefd is op een andere jongen.
 - Zijn jullie verrast? Waarom?
- Leg uit dat we in tweetallen een aantal vragen gaan beantwoorden, met behulp van een zelfgemaakt vouwspelletje (24). Benadruk dat het belangrijk is respect te hebben voor elkaars mening.
- Verdere instructies voor het vouwspelletje kunt u vinden in de beschrijving van werkvorm 10.4 ‘Wat zou jij doen...?’.

10.6 Liefdesgedicht

- U kunt de kinderen na zo’n activiteit ook een gedicht of ‘elfje’ laten schrijven over een keer dat ze verliefd waren.
- De gedichten kunnen gebundeld worden tot een gedichtenboekje over verliefd zijn.

In de speeltuin

Marlies gaat na school in de speeltuin zitten. Haar vrienden uit de buurt zijn er ook en ze zitten samen te kletsen en te 'chillen'. Een van haar vrienden is Bart. Marlies is al een tijdje verliefd op Bart en zou graag een keer alleen iets met hem gaan doen, maar ze is nogal verlegen. Als ze hem ziet, zijn er ook altijd andere vrienden bij.

Hoe zou Marlies Bart kunnen laten weten dat ze een keer iets leuks met z'n tweeën zou willen doen?

Als het omgekeerde het geval zou zijn en Bart wil Marlies zoets vragen: hoe zou hij dat dan aan kunnen pakken?

Geheime liefde

Op zaterdagmiddag zit Tijmen met Bart, zijn beste vriend, op z'n kamer te gamen. Ze hebben het over de meisjes in hun klas. Bart vraagt Tijmen of hij verliefd is. Tijmen wordt verlegen en weet niet goed wat hij moet zeggen. Hij is namelijk verliefd op Fleur maar durft het niet aan haar te laten merken. Bart ziet dat Tijmen zich ongemakkelijk voelt en begint hem te plagen en roept: 'Tijmen is verliefd... Tijmen is verliefd!!' Tijmen wil dat Bart ophoudt met plagen en zegt: "Oké dan, het klopt, ik ben verliefd... op Fleur! Maar dat moet je echt tegen niemand vertellen, ook niet tegen Fleur hè!" Bart belooft zijn mond te houden en het tegen niemand te vertellen. Op maandagmiddag lopen Tijmen, Bart, Fleur en Anne samen naar huis. Opeens vraagt Bart aan Fleur: "Zou jij verkering willen met Tijmen?" Wat vind jij ervan dat Bart aan Fleur vraagt of zij verkering wil met Tijmen? Wat zou Tijmen in dit geval kunnen doen of zeggen tegen Fleur? En wat zou hij tegen Bart kunnen zeggen?

Verkering

Stijn krijgt een krabbel op Hyves van Sterre, een meisje uit zijn klas, waarin ze hem verkering vraagt. Hij is alleen niet verliefd op haar maar op Sara, een ander meisje uit de klas.

Hoe zou Stijn aan Sterre kunnen laten weten dat hij geen verkering wil?

Moet hij haar ook vertellen dat hij wel verliefd is op Sara? Waarom wel/niet?

Op schoolreisje

Morgen gaat Loes op schoolreisje naar Duinrell. In de klas zit een jongen, Martijn, met wie ze het heel goed kan vinden. Ze zijn al vrienden sinds de kleuterklas. Ze lachen om elkaars grapjes en sinds kort krijgt ze kriebels in haar buik als ze hem ziet. Vandaag zei Martijn op het schoolplein tegen haar dat hij graag naast haar in de bus zou willen zitten naar Duinrell. Loes zou dit ook heel graag willen, maar ze weet dat haar beste vriendin Karin het ook heel graag wil. Loes weet niet hoe ze dit nu het beste aan kan pakken. Ze wil Martijn graag laten weten dat ze naast hem wil zitten in de bus, maar hoe zal Karin zich dan voelen? Wat zou ze tegen Martijn kunnen zeggen? Wat zou ze tegen Karin kunnen zeggen?

In het zwembad

Op een woensdagmiddag gaat Joris met een aantal vrienden naar het zwembad waar ze een aantal meisjes uit hun klas tegenkomen. Een van die meisjes is Suus. Hij vindt haar echt het leukste meisje uit de klas. Grappig, stoer maar ook heel lief. Hij zou haar die middag graag willen laten merken dat hij haar heel speciaal vindt, maar hoe?

Een leuke nieuwe jongen

Aan het begin van het voetbalseizoen komt Bart na een heerlijke zomervakantie weer op de voetbalclub voor de eerste training. Als hij het trainingsveld op loopt, ziet hij bij zijn groepje vrienden een nieuwe jongen staan. Hij krijgt het warm en voelt kriebels in zijn buik. Tijdens de training blijkt deze nieuweling naast het feit dat hij ontzettend knap is ook nog heel goed te kunnen voetballen. Bart is in de war. Moet hij niet verliefd zijn op meisjes?! Hoe zal iedereen hierop reageren? Een aantal maanden gaan voorbij en Bart weet niet zo goed wat hij met deze gevoelens aan moet. Wat zou Bart kunnen doen? Zou hij het tegen iemand kunnen vertellen? Tegen wie?

Verliefd op een jongen!

Vouwinstructies

1. Knip of scheur het papier over de paarse lijn en leg de bedrukte zijde naar beneden.
2. Vouw het blad 3 maal dubbel, 2 maal rechts, 1 maal diagonaal.
3. Vouw het blad weer uit. Er zijn nu 8 vakjes.
4. Leg de bedrukte zijde naar beneden en vouw de hoekpunten naar het midden.
5. Draai het blad om.
6. Vouw opnieuw de hoekpunten naar het midden.
7. Draai het blad weer om en vouw de hoekpunten naar buiten.
8. Draai het blad om en vouw het dubbel. Steek je duimen en wijsvingers in de flapjes.
9. Je kunt nu door je vingers heen en weer te bewegen het spel gebruiken.

(Bron: *Lespakket: Hand in Hand*, COC Haaglanden, 2009)